

Лісовик

Лариса Письменна

Славко, Василько та Петрик заходилися складати з кубиків будинки. А Яринка з тих кубиків, де намальовано літери, складала слова. Слів вона вміла ще не багато, і кубиків Яринці вистачило, ще й залишилися. Тому Славко узяв Яринчині кубики, щоб збудувати ще й башту. "Подумаєш, літери!"

— Диви, який хитрий! — закричав Петрик і забрав собі трохи кубиків.

— Не займай! — Славко відіпхнув Петрика. — Я все одно краще за тебе вмію будувати.

— А ти не штовхайся! — і Петрик сам штовхнув Славка. Славко спіткнувся об будиночок, що збудував Василько. Кубики розсипалися, а Василько заплакав. Хоч будиночок він збудував маленький і зовсім кривий.

— Ну-у, що ж це ви? — дорікнула Марія Степанівна. — Так не годиться.

— Еге, а чого він кубики хапає? — буркнув Славко.

— А він перший штовхнув мене! — сердився Петрик.

А Василько тільки хлипав.

— Знаєте що? Будуйте всі троє разом. Тоді й будинок веселий вийде, і кубиків вистачить, — порадила Марія Степанівна.

— Добре, — сказав Василько.

— Не хочу, — сказав Петрик.

— А я з ними не граюся, — сказав Славко. І відійшов геть.

Вони, правда, швидко помирилися, але Славко щось таке собі надумав.

— Ба-а, а можна, я піду до Майстра? — спитав він бабусі, коли прийшов з дитсадка додому.

— Тоді, як прибереш свої іграшки. Ти поглянь — нелад який.

Але Славко покрутився-покрутився та й шасть поза двері.

Майстер жив зовсім близенько — перебігти вулицю і вже. Та ще й вулиця тиха — ні трамваїв, ні автобусів. Ото Славко й побіг до Майстра. Привітався чемненько.

— Чого тобі, синку? — запитав Майстер.

— Я... можна мені подивитися, як ви працюєте?

— Дивись, як тобі цікаво.

Ще б не цікаво! Всі казали, що в Майстра золоті руки. Які штуки він уміє вирізати з дерева! Виріже голуба, і то таки голуб, а не ворона. Сову виріже — де б не став, все та сова лупатими очима на тебе дивиться. А найліпше вирізав Майстер з коріння різних чоловічків. Веселого виріже — всім аж сміятися хочеться; сумного — всім сумно стає. А недавно вирізав дуже кумедного: глянеш на нього — й здається, що той чоловічок тебе передражняє. Що й казати, такого славного Майстра, мабуть, у цілому світі немає.

— Ой, а то що за розкаряка? — показує Славко в куток.

— То корч, я його в лісі над болотом знайшов. Ось іди сюди.

Майстер узяв Славка за плечі й одвів вбік.

— Ну-бо, придивись, на кого він скидається?

— На кудластого діда.

Корч таки скидався на веселого бородатого діда з вузлуватими розчепіреними руками. Дід присів, ніби збирався піти в танок — навприсядки.

— З нього я зроблю діда Лісовика. Він же он який веселий, мудрий і трошки лукавий. Правда?

— Правда, — погодився Славко, і йому здалося, що Лісовик хитро йому підморгнув.

— Скажіть, а ви не можете вирізати мені кубики? Багато-багато. Мені в дитсадок...

— Та хіба у вас в дитсадку їх немає?

— Є, але вони всі з магазину. А я хочу принести такі, яких там немає. І щоб вони були дуже міцні. Тоді я сам збудую з них найкращий будинок. Я ж умію найкраще!

Майстер узяв дерев'яну рейку, розпиляв її навпіл, а кожную половину ще на десятеро розрізав.

— Буде з тебе?

— Буде, — зрадів Славко. — Спасибі!

Тут Майстра саме покликали.

— Погуляй трохи, я зараз, — сказав Майстер та й пішов.

Славко полічив свої кубики: їх було двадцять, до двадцяти Славко давно вмів лічити.

"Поки Майстер прийде, я собі на них геть усі літери понаписую", — міркує Славко.

— Хи-хи-хи, — почулося з кутка.

Славко здивовано озирнувся. Нікого. Може, вчулося? Може, то на вулиці хтось засміявся?

Він узяв Майстрового великого олівця, — ним так добре писати, ніби маслом мазати, — й заходився виписувати на кубиках літери.

Найкраще Славко вмів писати літеру А, бо знав її майже зроду. Тому й написав А аж п'ять разів. Літеру Р Славко любив і вже здорово вмів вимовляти: "rrr...", і він написав її чотири рази. Двічі написав К — вийшло дуже ловко.

"Тепер напишу В — дуже просто, тільки дашок над Б зігнути, — й написав два В. — А зараз... ой, вже всього п'ять кубиків залишилося. Мабуть, не вистачить на всі літери. І нащо стільки понаписував А та Р? Якби писав по одній літері, тоді, може, й вистачило б кубиків. А скільки ж усіх літер?"

Славко замислився.

— Хи-хи-хи... Не знаєш літер, — заскрипіло з кутка.

Що таке? Може, то Петрик підглядає? Визирнув за двері, глянув у вікно, але нікого поблизу не побачив.

— А! — сказав Славко і швиденько дописав по одній літері на кожному з решти кубиків: И, І, Е, Т і Ч. Далі писати вже не було на чому, а він же не написав літеру С, тому навіть свого імені не зможе з кубиків скласти. І чому не попросив Майстра більше нарізати?

— Хи-хи-хи... Таж кожен кубик має по шість боків, чого ти журишся? Проте і з цих літер можна скласти чудесні слова, — знову заскрипіло з кутка.

Тепер вже Славкові було не до літер: він зрозумів, що то говорить **корч**! Та який там корч, то вже був справжнісінький дід Лісовик. Він хитро поглядав на Славка очицями-щілінками, пригладжував довгу скуйовджену бороду, навіть випростався на своїх кривих ногах. І хихотів.

— Ти чого смієшся? — крикнув Славко й відскочив до дверей. Якби Лісовик схотів його схопити, Славко б миттю гулькнув за двері.

— Сміятися завжди краще, ніж плакати, — відказав Лісовик. — І рухатися краще, аніж стояти на місці, як оце я зараз.

— А я тебе не боюся! — хоробро сказав Славко, намагаючи клямку на дверях.

— То чому ж за клямку тримаєшся? Ти — боягуз?

— Хто — я боягуз? Я собі дивлюся, чи двері не заклацнулися. Ось позбираю кубики та й піду. Буду я боятися якогось там корча!

— Я не "якийсь там корч"! — образився корч. — І не "розкаряка"! Я — Лісовик-чарівник. Я все можу!

— Ой-ой-ой! А ходити можеш?

— Тут — не можу, — Лісовик зітхнув. — Бо сюди мене приніс Майстер, а він теж чарівник.

— Майстер — чарівник? Ще щось скажи!

— Слухай, а ти можеш оживляти дерево?

— Не можу, — признався Славко, бо він таки не міг.

— О! А Майстер може. Подивись!

Славко озирнувся. Йому закивали головами всі веселі й сумні дерев'яні чоловічки, сова лупнула очима, голуби завуркотіли...

— Майстер — чарівник! Майстер — великий чарівник! — зашелестіло, зашепотіло, зарипотіло по майстерні. Славко аж заляк біля порога. А як сова зараз кинеться на нього й довбоне своїм дзьобом?

— Сова не довбане, — заспокоїв Славка Лісовик, видно він умів читати думки. — Без Майстра тут ніхто не може зрушити з місця.

— Ніхто-ніхто?

— Так, навіть я, — сумно скрипнув Лісовик. — От якби ти пересадив мене через поріг, то я б миттю дістався до свого рідного лісу.

— Еге... А що мені Майстер скаже?

— А ти поясни йому, що я дуже нудьгую за лісом. І в лісі у мене повнісінько важливих справ. Майстер зрозуміє й не гніватиметься.

— Ні, — похитав головою Славко. — Так не можна.

— А хочеш, я зачарую твої кубики? — ласкаво сказав Лісовик.

— Хочу! А що з них тоді буде?

— О! З них буде... Побачиш, що буде: дуже гарне!

— Ну зачаруй!

— А перенесеш через поріг?

— А ти тоді не одуриш?

— Слово Лісовика — не одури! А слово Лісовика — надійне слово, запам'ятай це.

— Знаєш що, — сказав Славко, — давай запитаємо в Майстра.

— Але ж його немає, а мені швидше треба до лісу. Майстрові я подарую дуже гарного корча, так що шкоди нікому не буде.

— Як же ти подаруєш, ти ж до лісу підеш?

— Нехай Майстер прийде на те місце, де він мене знайшов, і гукне: "Лісовиче-чарівниче, тебе Майстер кличе!" Не забудеш?

— Не забуду: "Лісовиче-чарівниче, тебе Майстер кличе!" Ну, добре, перенесу тебе через поріг, а ти зачаровуй кубики.

— То слухай уважно: тобі треба поділити ці кубики на рівні частини... Тільки не помилися, бо лиха накоїш!

— Та поділю, чого б я помилився. Ти зачаровуй швидше!

Ніде правди діти, Славко дуже не любив уважно слухати. Він і маму не завжди уважно слухав, а тут — якийсь лісовий корч береться його, Славка, повчати! З нетерплячки він аж притупцював на місці. І побачив, що кумедний дерев'яний чоловічок і собі притупує — передражнює. Славко показав йому язика, чоловічок знову передражнив.

Лісовик скрипучим голосом все щось пояснював та пояснював, але отой дерев'яний шукач зовсім-таки не давав слухати. І чого кривляється? Дати б йому доброго щигля по дерев'яній голові!

Лісовик скінчив рипотіти і глянув на Славка:

— Ну, зрозумів?

— Умгу, — відказав Славко, правда, не зовсім упевнено.

Лісовик змахнув руками, й кубики, мов живі, попідскакували й вишикувалися в один довгий ряд.

— Тепер вони зачаровані. Гляди ж, усе зроби, як я звелів! Ну, перенось через поріг.

Славко підхопив Лісовика попідруки й витяг його за двері. Тоді повернувся до майстерні й швиденько поділив кубики на дві рівні частини — по десять. Обидва десятки кубиків ніби зрослися, і...

Біля Славкових ніг заворушилися два якихось довготелесі чудні створіння. В одного була риб'яча голова, але не було ні рук, ні ніг. Друге зовсім не мало голови, зате в нього був риб'ячий хвіст. Синьо-зелені на колір, вони плюскотіли й хлюпотіли, ніби були повні водою і от-от могли розтектися. Славко аж рота розкрив.

Розкрив рота й дерев'яний чоловічок, але Славкові було не до нього.

— Ой, бабуся ж казала, щоб я недовго... — і, вдаючи страшенно заклопотаного, Славко подався до дверей.

— Ми з тобою! Ми з тобою! — захлюпали чудні створіння.

— Чого це ви зі мною? — скрикнув Славко. — Я вас не хочу!

— А ми — твої! Нас ніхто не схоче, бо ми — покручі, — захлюпала одна. — Я —

ВАБЕРБАРВА.

— Еге, покручі, — заплюскала друга. — Я — ТАКРИЧІРКА.

— Це ви все придумали, — розсердився Славко. — Таких слів не буває!

— А звісно, не буває... Якби не ти, то й ми не стали б покручами. Чому ти не дослухав, що казав Лісовик?

— Чого ж не дослухав? Він казав — розділити кубики на рівні частини...

— А на **скільки** рівних частин треба було розділити?

— Я... та отой мене все передражнявав... Я гадав, аби на рівні...

— Гадав! — забулькала Вабербарва. — Тепер бачиш, що ти наробив?

— Будеш глядіти нас завжди, — хлюпотіла Такричірка. — Бо хто ж нас глядітиме?

— А ми були б такі гарні, якби ти вмів слухати! — булькотіла Вабербарва. — А тепер ми он які...

Вабербарва з Такричіркою гірко заплакали. А Славко скочив до дверей і стрімголов помчав до майстерні.

* * *

Вранці Славко прокинувся й нишком озирнувся по кімнаті. Ні Вабербарви, ні Такричірки ніде не було.

"Мабуть, приснилося", — подумав Славко й заспокоївся. Він слухняно вмився, швиденько одягнувся й пішов з бабусею до дитячого садка.

Сонце світило ясне та чисте, хоч на асфальті ще блищали калюжки — від нічного дощу. І якби не страшний сон, Славкові було б майже весело. Майже — тому що він не приніс до дитсадка своїх кубиків, і як тепер доведе усім, що він найкраще складає з кубиків... А де ж вони?!

— Беріть мого козака, — сказала бабуса Марії Степанівні та й пішла. А Славко вже пригадав, що Майстер вчора таки нарізав йому кубики, а їх немає...

— Ми тут, — забулькотіло.

— Ми тебе відучора ждемо, — захлюпотіло.

Вабербарва з Такричіркою згорнулися клубком у його шафці, на котрій наліплено червоний барабан.

— Ой! — скрикнув Славко й метнувся до дверей.

— Ти куди? — перехопила його Марія Степанівна.

— Мені треба... Я кубики забув...

— Які кубики? Чи їх у нас мало? Роздягайся.

Славко спробував схитрувати й повісити плащик у Петрикову шафку.

— Ти що, забув, котра твоя шафка? — здивувалася Марія Степанівна.

Славко похилив голову й попростував до своєї шафки. Вабербарва з Такричіркою радісно захлюпотіли.

— Чшшш! Тихше! — засичав Славко й накрив їх плащиком. — Сидіть тут і нікуди не вилазьте.

Він неохоче поснідав і пішов з усіма дітьми на музичне заняття.

Славко любив музичні заняття, бо Ніна Іванівна так гарно грає на піаніно, що ноги

самі танцюють. А цього разу вона показувала новий веселий танок, і Славко розвеселився.

Узявшись за руки, вони танцювали, а Славко ще й приспівував: "Раз, два, три! Раз, два, три!", — так, як Ніна Іванівна. Він не відразу помітив...

Першою побачила Яринка та як заверещить! За нею и інші почали верещати та вилазити на стільці. А Петрик аж на підвіконня здерся.

— Чого ви? — строго спитала Ніна Іванівна. Вона встала від піаніно, зробила два кроки...

— Ой! А це що таке? — зойкнула Ніна Іванівна. Ще б не зойкнути! Посеред залу кружляли Вабербарва з Такричіркою.

Славко підхопив їх і вибіг за двері.

— Ви чого повилазили?

— Тут музика грає, а ми самі, — забулькотіла Вабербарва.

— Еге, самі, — підхопила Такричірка. — Забирай нас!

Славко швиденько загорнув їх у плащик і втік з дитсадка. Похнюпившись, він подибав додому.

— Ти чому рибу загорнув у плащик? — запитала по дорозі незнайома тітонька. — На ось газету.

То вона побачила, що з одного боку з-під Славкового плащика визирає риб'яча голова, а з другого — риб'ячий хвостик.

Славко звів на неї очі й раптом щодуху кинувся тікати. Тітонька тільки руками розвела.

Захекавшись, Славко добіг до скверу й сів на лаву. Добре, хоч у сквері нікого не було.

— Я вас комусь подарую, — заявив Славко.

— Не подаруєш, — захлюпала Вабербарва.

— Нас не візьмуть, — забулькала Такричірка.

— Ну то в зоопарк віддам.

— А ти з нами підеш? — хлюпнула Вабербарва.

— Еге, підеш? — булькнула Такричірка.

— Що я, мавпа? — огризнувся Славко. — Чого мені в зоопарку... — і заплакав.

— Ну, не плач, — вже з жалем глянула на нього риб'ячим оком Вабербарва. — Слухай сюди: зроби нас такими, якими ми мали бути.

— Зроби, і всім тоді буде добре, — ляснула риб'ячим хвостом Такричірка.

— Зроби... А як же я зроблю? — схлипнув Славко і враз підхопився.

Треба знайти Лісовика. А Майстер знає, де його шукати. Він допоможе!

І поніс Вабербарву з Такричіркою до Майстра.

* * *

— Бачиш, якби ти був вислухав Лісовика, такого б не сталося, — з докором сказав Майстер.

— Мене отой перекривляйко дражнив... Якби не він...

— Не слід було на нього дивитися. Що ж, треба їхати до Лісовика.

Майстер узяв валізку, вистелив її м'яким рушником і лагідно промовив:

— Залазьте сюди, малі. Та не журіться — поїдемо.

Вабербарва з Такричіркою відразу заспокоїлися й залізли до валізки. І вони поїхали.

В електричці було небагато людей, і вона швидко бігла — спершу поміж будинками, а далі по обидва боки залізниці зазеленіли дерева.

Їхали вони менш як годину, але Славкові здалося, що цілий довгий день.

І весь той час він боявся, що Майстер не знайде Лісовика і Вабербарва з Такричіркою так і не стануть гарні.

Нарешті зійшли на тихій станції та подалися до лісу. Славко так біг, що Майстер задихався.

І сонце пекло аж-аж-аж!

А в лісі спеки не стало: затінок. Від кремезних дубів, білокорих беріз і ще від дерев з круглим листям і сизими стовбурами. "Осики", — сказав Майстер. Далі в долину спустилися, ледве з ліщини виплутались. Тут було болото. Зеленіла цупка осока та де-де темніли дерева — вільхи.

— Бачиш, — мовив Майстер, — вільхи ростуть і на болоті, а інші дерева — ні. Колись тут була річка, а понад нею росли верби. Отут я знайшов старий вербовий корч, той самий...

Корча не було. Ну звісно, Лісовик майнув кудись у своїх справах, казав же, що справ у нього дуже багато.

Славко згадав, як треба кликати Лісовика, набрав повітря і щосили закричав:

— Лісози-иче-чарівни-иче! Тебе Ма-айстер кли-и-че!

Але ніхто не обізвався.

— Ну-ну, який же ти майстер, — засміявся Майстер, і сам гукнув голосно:

— Лісови-иче-чарівни-иче! Тебе Ма-айстер кли-и-че!

Покотилася луна по болоті і загналася в гущавину лісу.

Замовкла луна. Зашуміло, загуло в лісі:

— Іду-у-у!

Славко зіщулювався. А що, як Лісовик тут став сердитий? От візьме й зачарує їх на дерева... Що тоді буде?

— Іду-у-у... — почулося вже зовсім зблизька. З-за кущів вийшов Лісовик — бородатий, з кривими ногами. В руці він тримав їжака.

— День добрий, хазяїне, — чемно вклонився Майстер.

— Добрий день, Майстре! Оце знайшов підбитого їжака. Ходять у ліс, звірят не шанують, — проскрипів Лісовик і скося глянув на Славка.

— То не я, — пискнув Славко й сховався за Майстра.

— Знаю, що не ти! Яку справу до мене маєте?

Вабербарва з Такричіркою, зачувши скрипучий голос Лісовика, забулькотіли у валізці. Майстер розкрив валізку, вони виповзли в осоку.

- Ой лишенько! — заскрипів Лісовик. — А це що таке? Твоя робота?
- Угу, — прогук Славко, — хіба ж то я? То ж ти... то ж ви... Ви ж їх зачарували...
- Я — так зачарував? — доскіпувався Лісовик. — Що ти з ними зробив?
- Розділив кубики на рівні частини... Як ви звеліли...
- На **скільки** частин розділив?
- На дві... По десять кубиків...
- А я ж тобі звелів поділити на **чотири** частини. А ти як слухав?
- Мене отой перекирляв...

— Я ж казав, щоб у кожній частині було не по десять, а по... Ану, скажи, по скільки кубиків мало бути у кожній частині?

Еге, так одразу й не збагнеш! Славко швиденько зібрав під вільхою двадцять маленьких темних шишечок і розділив їх на чотири частини.

- По п'ять! Не по десять, а по п'ять! Я... забувся...

- Забувся!.. Ти бачиш, що вийшло?

— Та ви вже, шановний хазяїне, пробачте малому, — лагідно озвався Майстер. — Це буде йому доброю наукою.

— З поваги до вас, дорогий Майстре, пробачаю. Зараз я виправлю його помилку. Хоч помилку виправляти важче, ніж справу робити. На, потримай, — і Лісовик тицьнув Славкові до рук їжака. Їжак трохи вколов його голкою, Славко засичав, але стерпів.

Змахнув руками Лісовик і тричі крутнувся на місці. Вабербарва з Такричіркою розсипалися на двадцят�о кубиків, а потім кубики збіглися по п'ятеро — на чотири рядочки. Бо кожен кубик знав своє місце. І тут...

Захлюпотіла прохолодною хвилею РІЧКА, потекла через болото, завернула поза дерево.

І болото вже не болотом стало, а чистим берегом. Укрила берег густа соковита ТРАВА.

Сплеснула у прозорій воді, зблиснула проти сонця РИБКА та й сховалася. Попливла в своїх риб'ячих справах.

А на тому місці, де Майстер знайшов був старого корча, зашуміла буйним гіллям ВЕРБА, прикрила від сонця Майстра з Славком.

- Ух ти! — скрикнув Славко. — Річка, трава, рибка, верба!

- Гарно! — замилювався Майстер. — Таки гарно! Ну, що ти тепер скажеш?

А що Славкові казати? Тільки те, що сказав би кожен хлопчик чи дівчинка на його місці:

- Я більше не буду...

- Авжеж, — засміявся Майстер. — Після такого!

- А можна мені взяти додому їжака? Я його доглядатиму.

- Ні, залишмо в лісі — Лісовик його краще догляне.

Славко пустив їжака на траву. Їжак, накульгуючи, покотив до верби, під вербою враз відкрилася нора, їжак у неї сховався.

- Глянь! — скрикнув Майстер.

На березі лежав корч. Він був такий самісінький, як той, — чарівний, але це вже був звичайний собі корч. Проте хтозна... Адже Майстер сам був чарівник і з корча міг зробити чарівну штуку. Майстер узяв корча, і вони повернулись додому.

А Лісовик? Лісовик залишився там, де слід бути лісовикові, — у лісі.

Джерело: Письменна Л. М. Казки, небом криті, а вітром підбиті: Казки.— К.. Веселка, 1990.